

Integraal in het onderwijs

KWIC.DZH.O2

DATUM:23-11-23
REVISIE: 0

De vraagstelling

Is duurzaam denken en doen een vanzelfsprekend onderdeel van het curriculum? Is dit in alle opleidingen, verspreid over verschillende afdelingen/sectoren gebeurt. Hebben de SDGs en/of IDG's een structurele plek gekregen. Licht toe. (Maximaal 30 punten)

Kan bewijs worden aangeleverd dat de onderwijsinstelling duurzaam denken en doen (bijv. SDG's en/of IDG's) een verplicht onderdeel van het curriculum van de opleidingen verspreid over verschillende afdelingen/sectoren is, ook in de opleidingen waarin dit niet voor de hand ligt.

Inhoud

De vraagstelling.....	1
Ons denkraam m.b.t. de whole school approach.....	2
Verplicht.....	2
De uitvoering	2
Het TalentAtelier (HTA)	3
Het Green office	8
Handel en zakelijke dienstverlening	11
Startcollege.....	15
Voeding, gastvrijheid en uiterlijke verzorging.....	18
ICT en creatieve industrie	20
Opvoeden, onderwijs, sport en veiligheid	23
Zorg en Welzijn.....	26
Bouwen en wonen	28
Techniek	32
Mobiliteit en logistiek	36
Bijlage De IDG's	37

Ons denkraam m.b.t. de whole school approach.

Verplicht

De IDG's gaan over being, thinking, relating, collaborating en acting. Al ons onderwijs gaat daarover. Het is dus vanzelfsprekend dat dat verplicht is en in alle afdelingen en teams aan de orde komt.

Voor sommige SDG's is het ook verplicht daaraan te werken. Sociaal werk is verplicht aandacht te besteden aan armoede en honger, gelijkheid, ongelijkheid SDG 1-2-5-10, de zorg is verplicht te werken aan goede gezondheidszorg SDG 3, kind en educatie is verplicht te werken aan goed onderwijs (SDG4) de techniek is verplicht te werken aan betaalbare en duurzame energie SDG7 de bouw is verplicht te werken aan duurzame steden (SDG 11) etc.

Bij alle opleidingen is het vak burgerschap verplicht. Daar worden allerhande SDG's behandeld.

Steeds vaker staat aandacht voor duurzaamheid, of de energietransitie, klimaatadaptatie en de circulaire economie expliciet genoemd in de kwalificatie dossiers. Het is dan verplicht er aandacht aan te besteden en het te examineren.

In onze visie staat dat de SDG's ons kompas zijn en dat alle afdelingen en teams moeten werken aan duurzaamheid en unesco. Dat is verplicht.

Maar hoe komt het duurzaam denken en doen tot uiting?

Wat maakt dat je als school laat zien dat je verder gaat dan het hoogst nodige en dat in veel opleidingen.

Dat willen we in dit document laten zien.

De uitvoering

Onze school kent ongeveer 300 opleidingen in 43 teams bij 10 afdelingen waarbij wordt lesgegeven in 5 steden. Er wordt lesgegeven op vier niveaus.

De opleidingen kunnen in de kwalificatiedossiers aanwijzingen hebben om duurzaamheid in het onderwijsprogramma op te nemen, hetzij doordat het expliciet is beschreven in de kerntaken en werkprocessen, hetzij in keuzedelen, hetzij dat de opleiding een eigen duurzame interpretatie heeft

van 'heeft kennis van materialen en technieken'. Dit geeft de opleiding de mogelijkheid om duurzame en nieuwe technieken in het onderwijs op te hangen. Daarnaast kunnen de opleidingen Het TechniekAtelier in het onderwijsprogramma opnemen (vanuit alle afdelingen zijn er afspraken met het Techniek Atelier gemaakt). Tenslotte kunnen opleidingen zelf projecten, evenementen, activiteiten initiëren.

Bij de lagere niveaus gaat het om basale kennis en vaardigheden. Vaak werken die studenten in de BBL vorm en leren ze op de bedrijven en komen ze maar één dag in de week naar school. Bij niveau vier mag brede kennis en vaardigheden verwacht worden. Vaak zitten zij op de beroepsopleidende leerweg en is de impact van hoe wij lesgeven veel groter. Vandaar dat we het met name hebben over niveau vier.

Als je op de website van Koning Willem I College duurzaamheid intypt krijg je bij de beschrijvingen van de opleidingen:

- middenkader bouw "als rode draad bij ieder project is het nastreven van duurzaamheid en energie nul bouwen"
- Gespecialiseerd kok "Duurzame voedselproductie"
- Productie technicus Duurzaam produceren is een belangrijk onderwerp binnen de opleiding.
- Logistiek: Een branche met veel ontwikkelingen zoals duurzaamheid.

Voor de hand ligt het om naar de technische kant van het onderwerp duurzaamheid te kijken. Doordat onderwijsprogramma's steeds meer door het team gezamenlijk worden ontwikkeld, is er afstemming tussen vakdocenten en talentocenten.

Zo heeft de docent Engels bij Bouwen en Wonen een thema sustainability en komt de engelstalige woordenschat aan de orde voor circulair bouwen. Bij de opleidingen Toerisme en Recreatie hebben studenten de opdracht om een eigen duurzaam vakantiepark te ontwikkelen en presenteren hun idee in een webpagina in het Nederlands en Engels. Studenten zijn dan bezig met woordenschat die betrekking hebben op bronnen van energie of afvalverwerking.

We hebben 10 afdelingen en een TalentAtelier. Daarnaast hadden we tot midden vorig jaar een green office.

Wat maakt dat deze afdelingen echt hun nek uitsteken is te zien in het onderstaande document.

Het TalentAtelier (HTA)

Alle afdelingen sturen studenten naar ons TalentAtelier.

Daar werken studenten 10 weken lang één dag in de week in multidisciplinaire teams aan opdrachten uit de samenleving.

Ze geven altijd twee SDG's aan waar de opdracht toe bijdraagt en vaak gaan de opdrachten over duurzaamheid. In het proces wordt veel aandacht besteed aan eigen talenten, creativiteit en nieuwe technologieën. Het was dé onderwijsvernieuwing van 2023.

Het kan echt project based, action learning genoemd worden met opdrachten uit de samenleving. De IDG's komen allemaal aan bod.

Ze hebben b.v. gekeken

- samen met de schippers van de Kring vrienden naar hoe je de grachten en waterwegen in 's-Hertogenbosch schoon kan maken op innovatieve manieren.
- samen met de gemeente naar afvalcontainers en wat te doen tegen al het vuil dat er naast wordt gezet.
- samen met de duurzaamheidscoördinator naar hoe je creatief om kan gaan met windmolens omdat de school erover denkt er misschien een aan te schaffen.
- samen met de gemeente 's-Hertogenbosch naar hoe je faunatorenns kan ontwerpen.
- samen met een stichting one world citizens naar hoe je een ICT bus kan ontwerpen voor lessen in Rwanda.
- samen met een bouwonderneming naar innovatieve meer duurzame bouwketen.
- samen met een installateursbedrijf naar hoe jongeren in de techniek te interesseren zijn zodat de energietransitie kan worden uitgevoerd.
- samen met een basisschool naar wat te doen met de techniekmaterialen die vaak niet

etc. gebruikt werden

Het clean up boat tour project

Het windmolenproject

ICT basis training in Rwanda

58% van de jeugd heeft geen toegang tot ICT training.

Kunnen we de ICT bus naar Rwanda brengen

Project ICT-bus

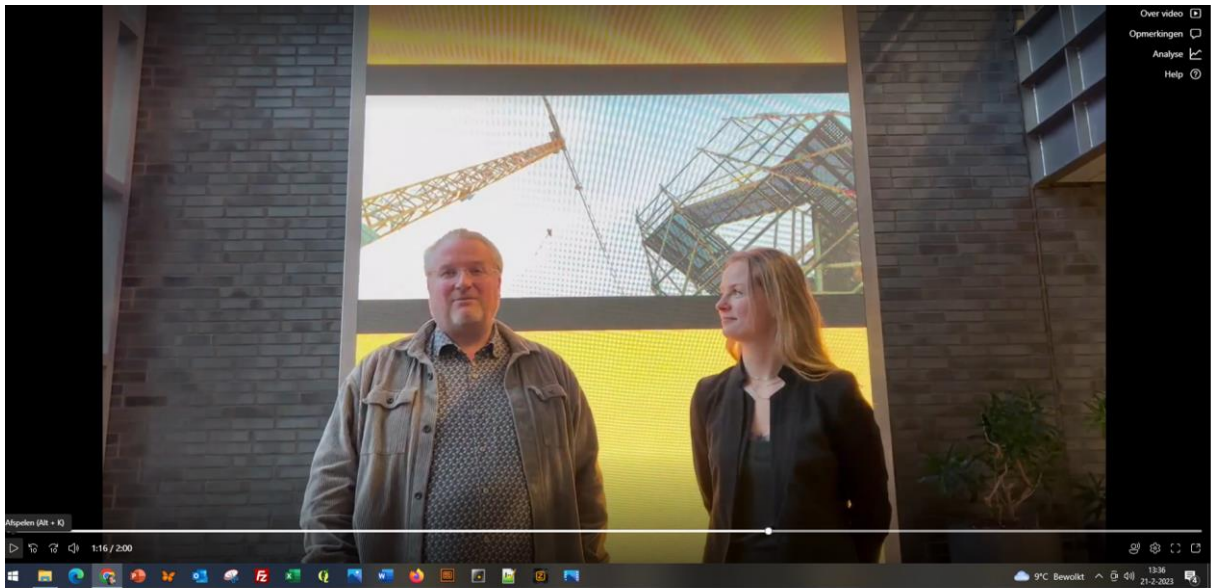
Hoe kan een duurzame bouwplaats eruit zien. BAM wonen

Kindcentrum We hebben techniekkasten maar hebben daar lessen bij nodig. Kunnen jullie die maken.

Hoe kunnen we de verrommeling in wijken verminderen. [IoT](#) stadslab en de gemeente

rfrinks@heijmans.nl Heijmans bouwt hiervoor onder andere aan nieuwe hoogspannings-stations en aan het kabelnetwerk. Er is meer werk dan we met onze mensen kunnen realiseren. Daarom zoeken we naar allerlei mogelijkheden om arbeidsextensiever te werken maar ook om meer mensen te vinden, te verbinden en te versterken.

Het HTA

Het Green office

In het Green office konden studenten stage lopen en een half jaar zich bezig houden met duurzame opdrachten.

Project faunatoren

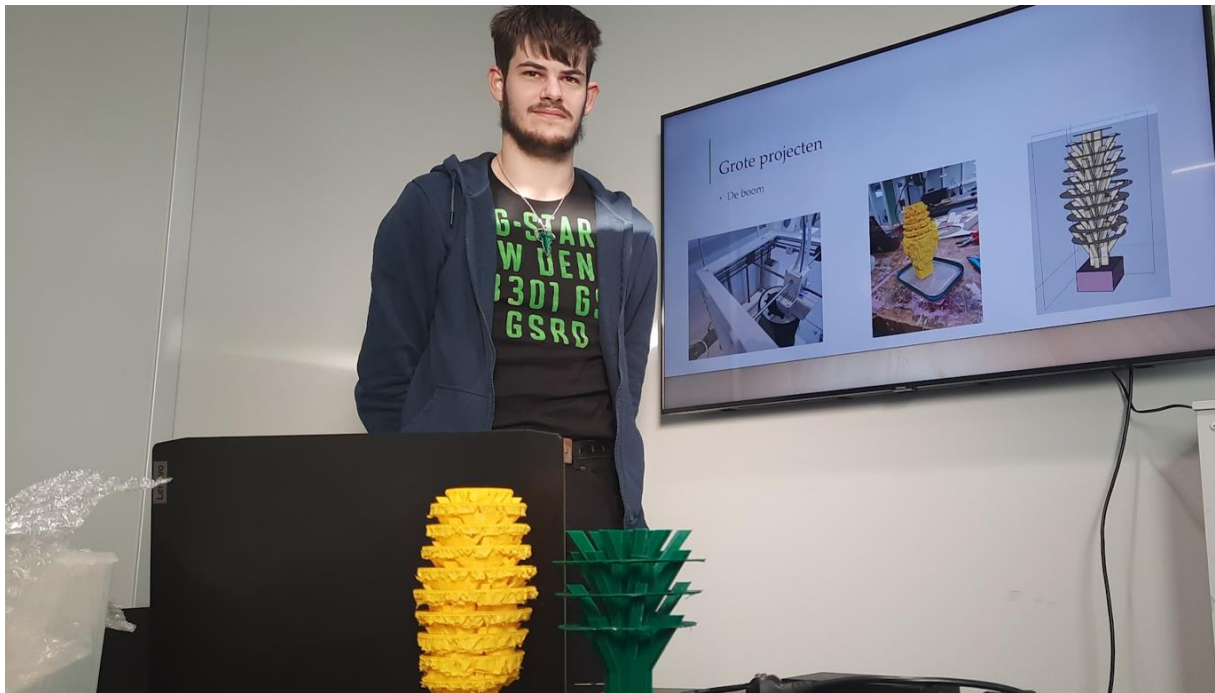

3D animaties van een woonwijk die van het gas af gaat.

3D animaties van de school.

Een SDG boom.

Innovatieve peukensbakken

Handel en zakelijke dienstverlening

Bij Handel en zakelijke dienstverlening vonden projecten plaats met e-twinning. Het onderwerp was hoe duurzaam de Olympische spelen in Qatar waren. Studenten van verschillende landen wisselden zo informatie uit via de digitale weg.

Kerstkaarten ouderenfonds.

Onze studenten van de afdeling zakelijke dienstverlening leerjaar 1 hebben kaarten geschreven voor de kerstkaartenactie van het Ouderenfonds. Er zijn ongeveer 300 kaarten geschreven die door het

ouderenfonds verspreid worden onder eenzame ouderen. Zo krijgen zij met Kerst een extra kaartje en attentie van onze studenten.

Brieven voor Amnesty international

Uiteindelijk blijkt dat onze studenten in december 2022 maar liefst 1250 brieven hebben geschreven voor Amnesty International om mensen die om dubieuze redenen gevangen gezet zijn vrij te laten. In het Engels, Wat een mooi resultaat. Het is een Unescoschool waardig. Dennis en Anne hebben het gecoördineerd en veel docenten burgerschap en Engels hebben ervoor gezorgd dat studenten de pen hebben opgepakt. Ook alle studenten, hartelijk dank.

Windmolens doorrekenen.

Bij finance draaide een project waarin werd doorgerekend hoe winstgevend een windmolen kan zijn. Dit samen met Avans.

Verspilling tegengaan.

De junior accountmanagers mochten een partij kleding verkopen die anders werd vernietigd. Ze verkochten houten voorwerpen en duurzame drankjes.

Pop-up store voor Unicef.

Studenten junior accountmanagement verkochten in een pop-up store diverse producten. Denk aan worstenbroodjes, Tony Chocolonely, tweedehands speelgoed, baklava, frisdrank, Goudse moppen, boeken, tapasplanken en kerststukjes. Ook zijn er leuke activiteiten voor jong en oud, zoals wafels versieren, deelname aan een loterij en een wens achterlaten in een wensboom.

International business geeft Global Goals lessen, gaat vaak op excursie naar duurzame plekken en ze geven het keuzedeel duurzaamheid waarbij studenten op zoek moeten naar verbeterpunten op het gebied van duurzaamheid op hun stageplek. Ze organiseerden een gastles over the whole entreprixe approach.

De afdeling IBS (International Business Studies) is officieel geaccrediteerd als EPAS school/afdeling

Kort geleden waren wij als European Parliament Ambassador School (EPAS) host van de EPAS junior dag. Onze studenten gingen o.a. in gesprek met Europarlementariër Toine Manders (CDA, EVP). Ook volgden zij workshops over bijvoorbeeld sustainable fashion, kinderrechten en klimaatverandering. EPAS is een programma bedoeld om studenten meer inzicht te geven in de Europese parlementaire democratie, de rol van het Europese Parlement en de Europese waarden.

Startcollege

Vintage store

Startcollege doet aan duurzaamheid door een vintage store te hebben. Veel studenten komen net kijken in Nederland en hebben het niet breed. Daarom wordt kleding uitgeruild in de vintage shop.

Kledingbeurs

Woensdag 2 november organiseerden onze studenten van de entree opleiding in Oss een kledingbeurs!

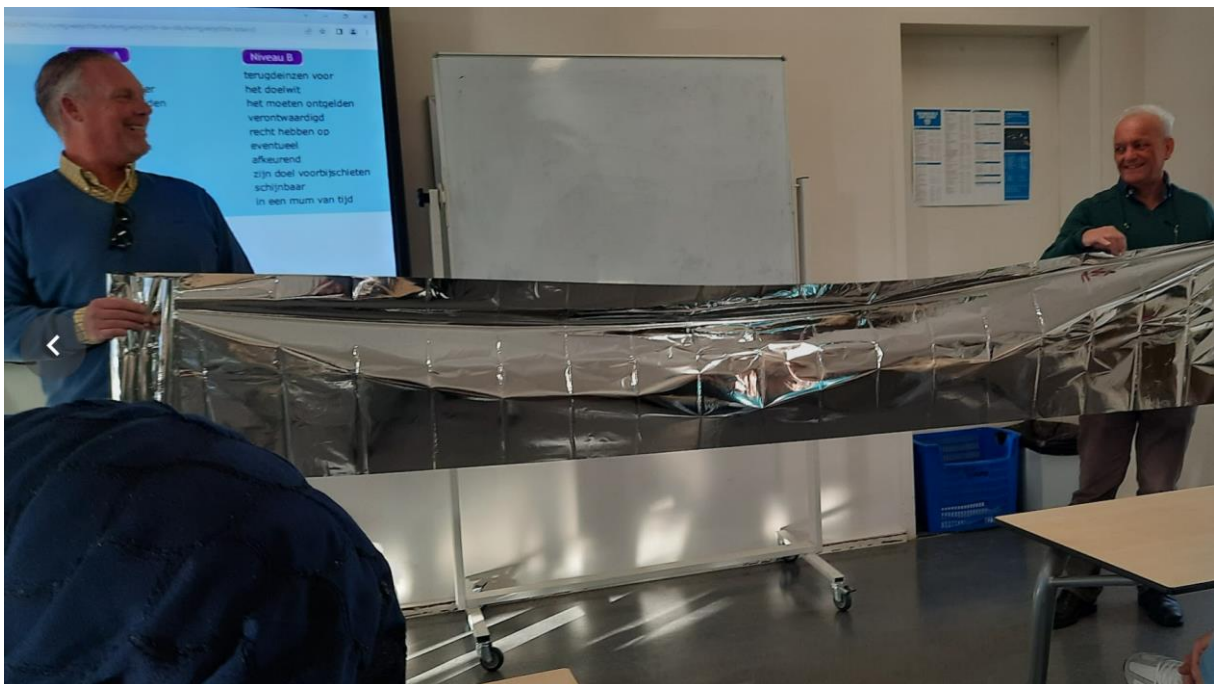
Hier kon je dames-, heren- en/of kinderkleding voor een kleine prijsje kopen. De opbrengsten werden gedoneerd aan Eten Over? Regio Oss.

(Eten Over? is een initiatief in de wijk waarbij minimagezinnen, die om wat voor reden niet rond kunnen komen en niet bij de Voedselbank terecht kunnen, ondersteund worden, zodat ook zij een gezonde maaltijd op tafel kunnen zetten).

Radiatorfolie

In het kader van energiearmoede hebben we de alle studenten geleerd hoe ze radiatorfolie konden aanbrengen. We hebben ze allemaal rollen folie mee naar huis gegeven met bijbehorende magneetjes om de folie tegen de radiator te plakken. De studenten oefenden op radiatoren op school.

[Challenge recyclebare drinkbeker](#)

Donderdag 26 januari deden wij een challenge met studenten van Entree-onderwijs Oss. De studenten volgden in groepjes een creatief proces waarbij ze een ontwerp maakten. Zij waren die dag te gast in het iXperium aan de Euterpelaaan op locatie Oss. De opdracht was: ontwerp een recyclebare drinkbeker en in groepjes werkten zij deze opdracht uit. Studenten Human Technology locatie 's-Hertogenbosch gaven uitleg over onder andere 3D-printen en VR-brillen. Een zeer geslaagde dag voor alle partijen!

[Hulp aan Turkije door startcollege](#)

Gisteren bakten onze studenten van de afdeling startcollege appelflappen en chocoladekoekjes voor giro 555. Met de verkoop zamelden ze geld in voor de slachtoffers van de aardbevingsramp in Turkije en Syrië. Ook op onze locatie in Oss zamelden studenten geld in. Studenten van de opleiding Ondernemend Gedrag namen deel aan een sponsorloop. In totaal is er 310 euro opgehaald!

Voeding, gastvrijheid en uiterlijke verzorging.

Duurzaamheid tijdens de introductie van de horecastudenten bij de Herenboeren te Boxtel.

De nieuwe wijngaard.

Groenten uit de groentetuin.

NATIONALE GROENTE- EN FRUITDAG

Studenten kunnen op 12 oktober een gratis appeltje mee pakken bij de ingang van hun school. Deelnemende onderwijsinstellingen, HAS green academy, Koning Willem I College en Yuverta, hopen dat hiermee een impuls wordt gegeven aan een gezonder eetpatroon van hun studenten. Directieleden openen de dag door het fruit aan hun studenten uit te delen. Ook ZLTO onderschrijft het belang van fruit als snack en zal die dag gratis fruit uitdelen op hun locatie aan de Onderwijsboulevard.

Tegen voedselverspilling

De horeca-afdeling deed mee aan de actie samen tegen voedselverspilling. Zie unesco jaarverslag.

Kerstproeverij

De Kerstproeverij van de Vincentiusvereniging, een begrip in 's-Hertogenbosch. In samenwerking met de vereniging Vincentius mochten studenten en docenten van het Koning Willem I College afdeling horeca, evenementenzorg en beveiliging een bijdrage leveren aan dit mooie initiatief, speciaal bedoeld voor Bosschenaren met een smalle beurs. Onze horecastudenten verzorgden een heerlijk buffet voor de pakweg duizend bezoekers. Ook waren onze studenten verantwoordelijk voor de beveiliging van het evenement én het begeleiden van sport- en spelactiviteiten voor de aanwezige kinderen. Het was een groot succes!

ICT en creatieve industrie

Studenten van de afdeling ICT & Creatief zijn naar Roemenië gegaan om computers, smartboards en goederen te leveren aan scholen en weeshuizen en zo bij te dragen aan een betere toekomst voor kinderen daar. Dit doen ze in samenwerking met stichting Caritas.

De meeste studenten doen het keuzedeel duurzaamheid. Als examen geven ze een presentatie over verbeterpunten die zij zien in hun beroep en op hun stageplek.

Bij Fashion hebben ze een heel mooi project gedaan samen met Technotrend waarin studenten mochten aangeven hoe hun opleiding meer aandacht kon besteden aan duurzaamheid.

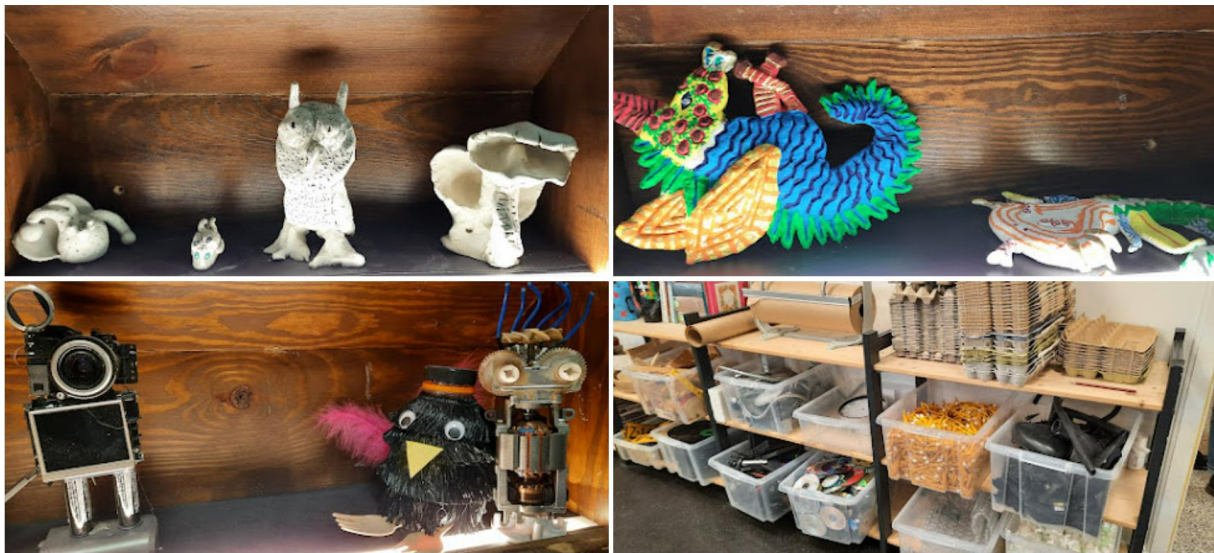

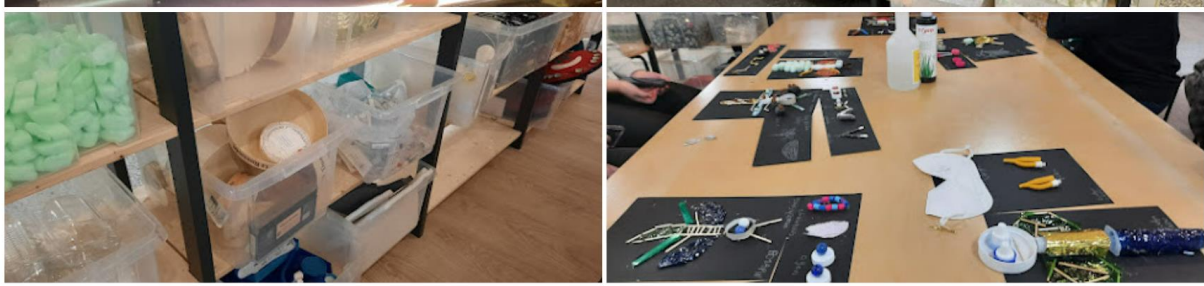
Duurzamere lokalen, materialen, apparatuur, 3D textielprinters etc.

Studenten van de opleiding Fashion Designer hebben (kerst)kaarten ontworpen voor Serious Request, Het Vergeten Kind.

Opvoeden, onderwijs, sport en veiligheid

Bij kind en educatie maken ze allerhande creatieve dingen met restmaterialen van thuis of van bedrijven of ziekenhuizen.

[Studenten orde en veiligheid en sport voor stichting ALS](#)

Zaterdagavond stond de topper OJC Rosmalen vs Creators FC op het programma. Studenten van de afdeling Orde, Veiligheid en Sport organiseerden deze wedstrijd voor @stichtingALS. In een vol stadion zagen de toeschouwers onder andere Niek Roozen, Kriekel en Vincent Visser in actie. De wedstrijd eindigde onbeslist (4-4) maar bracht een fantastisch bedrag op van €12.560,- en een oneindig aantal selfies met de YouTube-helden natuurlijk

[Studenten orde en veiligheid en sport voor stichting ALS op de Mont Ventoux](#)

De academie voor orde en veiligheid hielp mee bij de organisatie van de Tour de ALS en zamelde daarbij maar liefst € 26.553 in voor onderzoek naar het genezen van de spierziekte.

Gisteren was de elfde editie van Tour du ALS. Honderden deelnemers gingen fietsend, klimmend of lopend de Mont Ventoux omhoog om geld in te zamelen voor de strijd tegen de dodelijke ziekte ALS. Ruim 30 studenten van de afdeling Orde & Veiligheid van ons college ondersteunden de organisatie van dit evenement.

Orde en veiligheid en VeVa Macheert

Onze studenten van de afdeling Orde & Veiligheid van het Koning Willem I College hebben afgelopen week een ongelooflijke prestatie geleverd. Tijdens VeVa Marcheert hebben zij een recordbedrag van € 3.608,70 opgehaald aan sponsorgeld! Een prestatie waar wij super trots op zijn. Wij willen iedereen bedanken voor hun inzet en vastberadenheid.

Onze dank aan het Veteranen Ontmoetings Centrum Den Bosch-Brabant Noord voor hun ondersteuning tijdens deze gedenkwaardige dag.

Zorg en Welzijn

Bij de opleiding doktersassistent van Assistenten gezondheidszorg wordt tijdens de praktijklessen verspilling te voorkomen. De materialen zijn geordend volgens LEAN in een trolley. Het is overzichtelijk en met een bepaald aantal materialen. Als de materialen bijna op zijn, dan treft de student een kaartje aan met het verzoek om nieuwe materialen te bestellen. De opleiding is nog aan het overwegen om de prijs van het materiaal op het kaartje te zetten in verband met nog duurzamere keuzes van de student.

Er is overleg met technotrend over een programma duurzaamheid in de zorg met als uitgangspunt dat studenten in de zorg zelf gaan aangeven wat ze in hun opleiding daarover terug willen zien. Het project wordt komend jaar ingepland.

Hulp aan Turkije door de zorg

Koekjes gebakken voor giro 555 en de vreselijke aardbeving in Turkije en Syrië. Al meer dan 100 euro opgehaald. Mooi initiatief van een klas maatschappelijke zorg.

Reis naar Lourdes

Ieder jaar maken studenten Verpleegkunde een reis naar Lourdes. Zij begeleiden bedevaartgangers tijdens hun reis en verblijf daar. Dankzij de vrijwillige inzet van onze studenten kunnen bedevaartgangers deze reis maken.

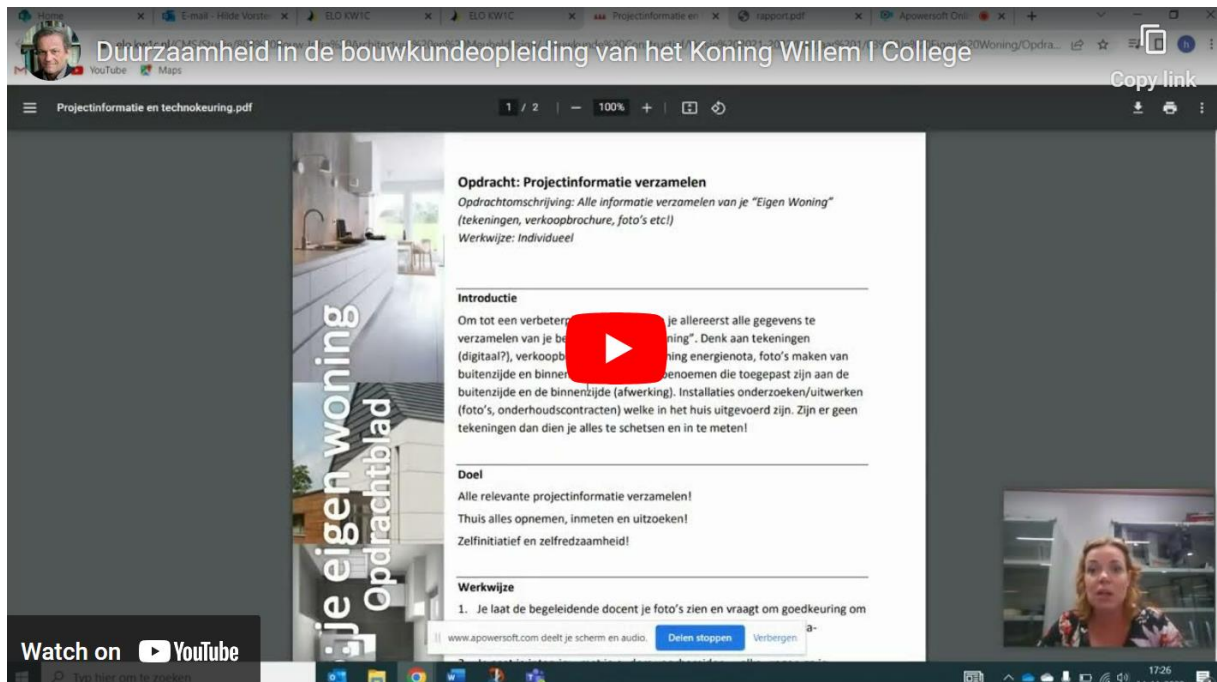

Bouwen en wonen

De bouwkunde-opleiding is helemaal projectgestuurd en duurzaam.

Hoe kan je hier zien in dit filmpje.

<https://youtu.be/HA8atIT45uE>

De afdeling doet mee aan een Europees project "Green wave in VET"

In dit project worden de SDG's geïncorporeerd in het bouwkundeonderwijs.

De bouw van hondenhokken in Roemenië voor de opvang van staathonden.

Een groep bouwkundestudenten is twee weken lang in Roemenië.

De SDG's in het bouwkunde-onderwijs

Studenten architectuur zijn 10 weken aan de slag met aandacht voor de SDG's (de sustainable development goals van de VN) en het ontwerp van een woning. De start vond plaats met een presentatie over de relatie tussen alle 17 SDG's en bouwkunde/architectuur door de duurzaamheidscoördinator. Er bestaan meer aandachtspunten dan je in eerste instantie zou denken.

Presentatie over in de SDG's en architectuur

Duurzame eindexamenopdracht creatief vakman.

Bij de eindexamenopdracht voor hout en meubel (creatief vakman) was dit jaar het duurzame thema lokaal hout.

Techniek

Bij techniek werken studenten aan opdrachten aan warmtepompen, warmtekoudeopslag in de bodem, warmtewisselaars, PV-systemen etc.
Hun onderwijs is al helemaal praktisch ingesteld.

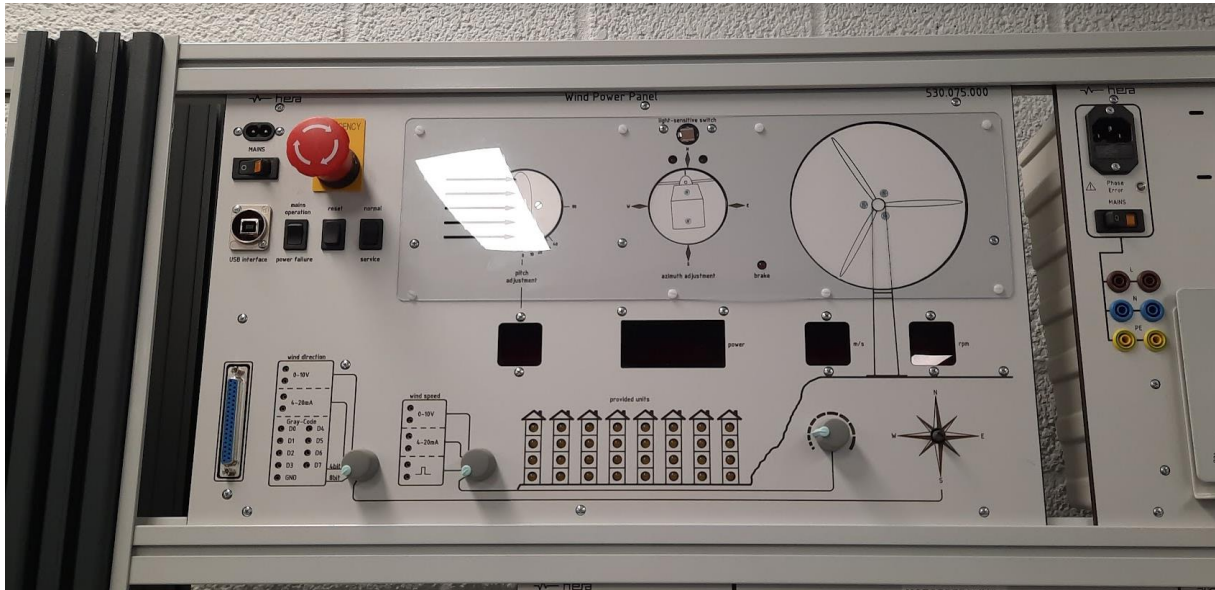

PV - vloerverwarming

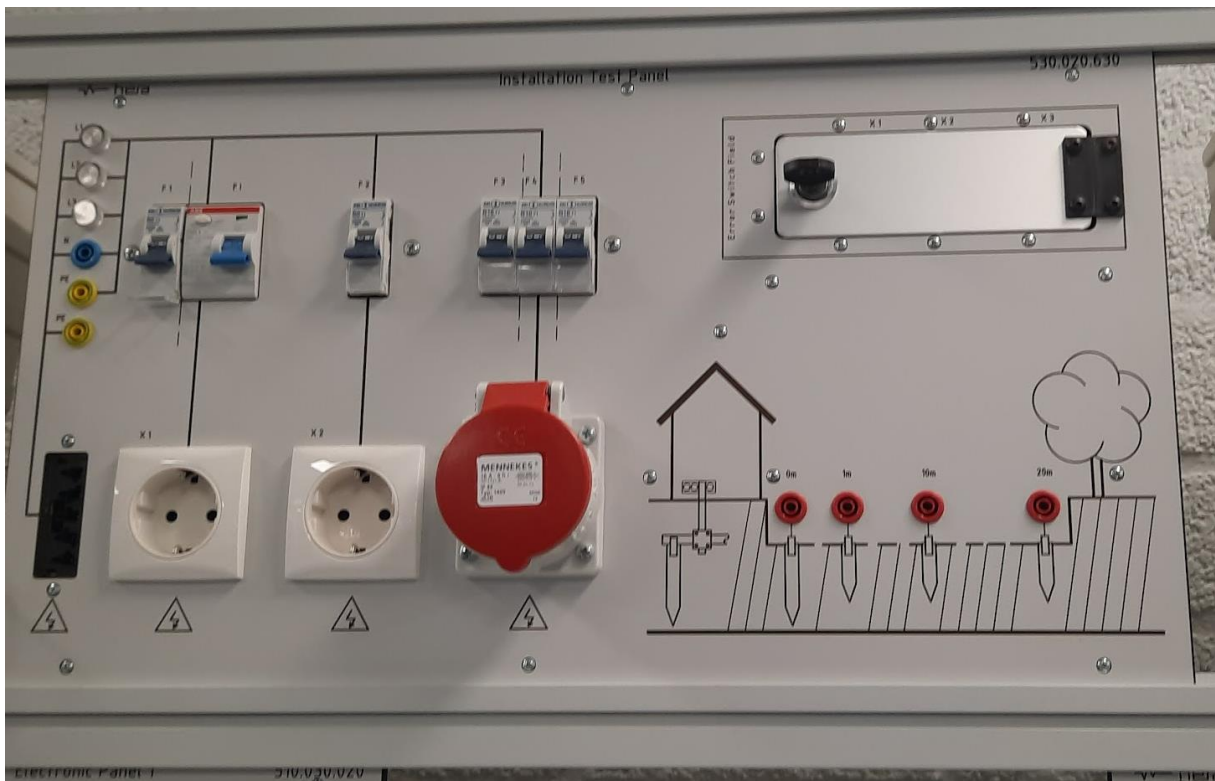

Panelen om aan te meten.

Paneel voor zonnepanelen en windmolens

Paneel voor warmte-koude opslag in de bodem

Hoe werkt een warmtewisselaar

De warmtepomp ruimte

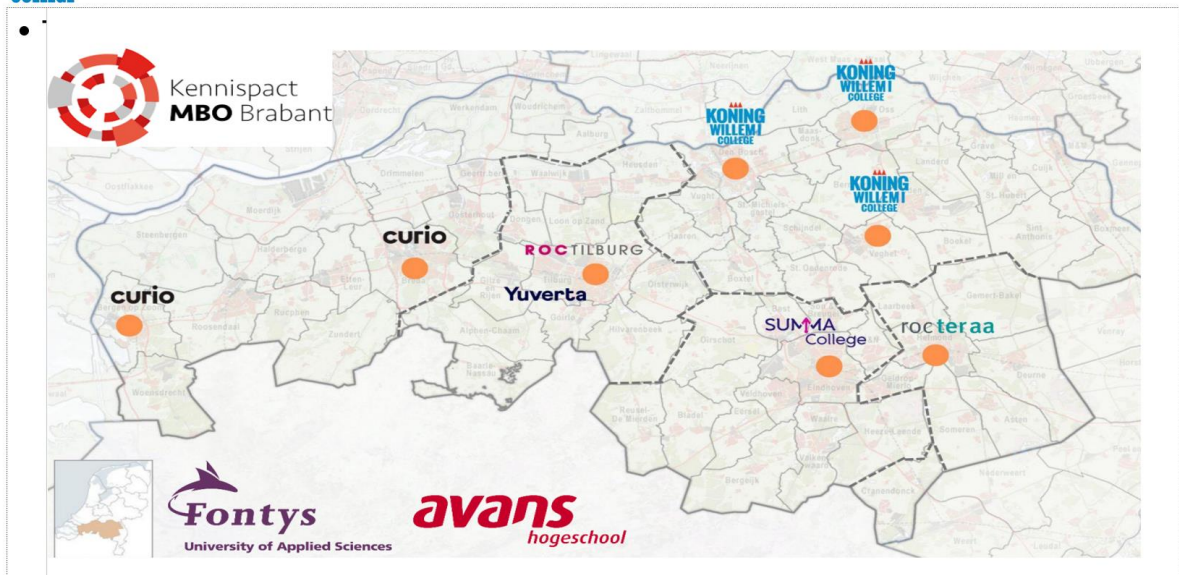
De afdeling koeltechniek met haarwarmtepompsystemen.

RIF-project "Daar brandt nog licht".

De afdeling doet mee aan een groot project m.b.t. de energietransitie samen met alle ROC's in Brabant en 60 partijen.

Daar brandt nog licht

Partners in the RIF Energy transition

RWE	vmbo school 5 (Campus 013)	Agristo	Stichting MOED, Jan Snelders,	Kanters Electro
Avans	Croonwouter en dros/TBI	Breman: Leo Groeneveld	Techniek Nederland	Solarconcept
Essent	Eckart College Eindhoven	Unilin	Volker Wessels: Martijn Jansen	Vanderlande Industries
Heerkens van Bavel	Montessori College Eindhoven	Van Delft	Barli: prefab bouw	Equans (Engie)
Kennispact	SPIE / Strukton	ZNI bv: Gom Kremers	Brabant geeft energie	Mansveld
Techniekcoalitie	Summa College	Unica	Brabant water	Tilburg University
Brainport	ROC ter AA	Bouwend Nederland	Brabant woont slim	Arbeidsmarktregio NO Brabant - geen reactie
Fontys	ROC Tilburg	Vattenfall	Club van duurzaam doen	gemeente Breda
Midpoint Brabant	Koning Willem 1 College	Witteveen+Bos	Duo Electro	Kemkens
Provincie Noord Brabant,	Curio	Burgaflex Etten Leur	Electude	Koning Koudetechniek
Bouwmensen:	Antea	Flow Serve Roosendaal	GloFlex	vmbo school 4 (graag naam school invullen)
Actemium (VINCI energies)	Yuverta	Perfetti van Melle Breda	Groene groei (uitzoeken status)	Platform Water,
APK group	Breburg	Techtalent	Hendriks bouw	FME
BAM Infra Energie en water	Remmers bouwbedrijf	Transportsystemen Sjaak Bink	Hoppenbrouwers	Koninklijke Metaalunie
Enexis	Arbeidsmarktregio West-Brabant	Van de Kar Elektro Roosendaal	Kuijpers	
Heijmans	Caspar de Haan	VDL,	BouwTalent Zuid	64
Het Techniekloket	Installatie werk BZ			

Ook doet de school mee met een interregproject over de energietransitie.

Europese projecten

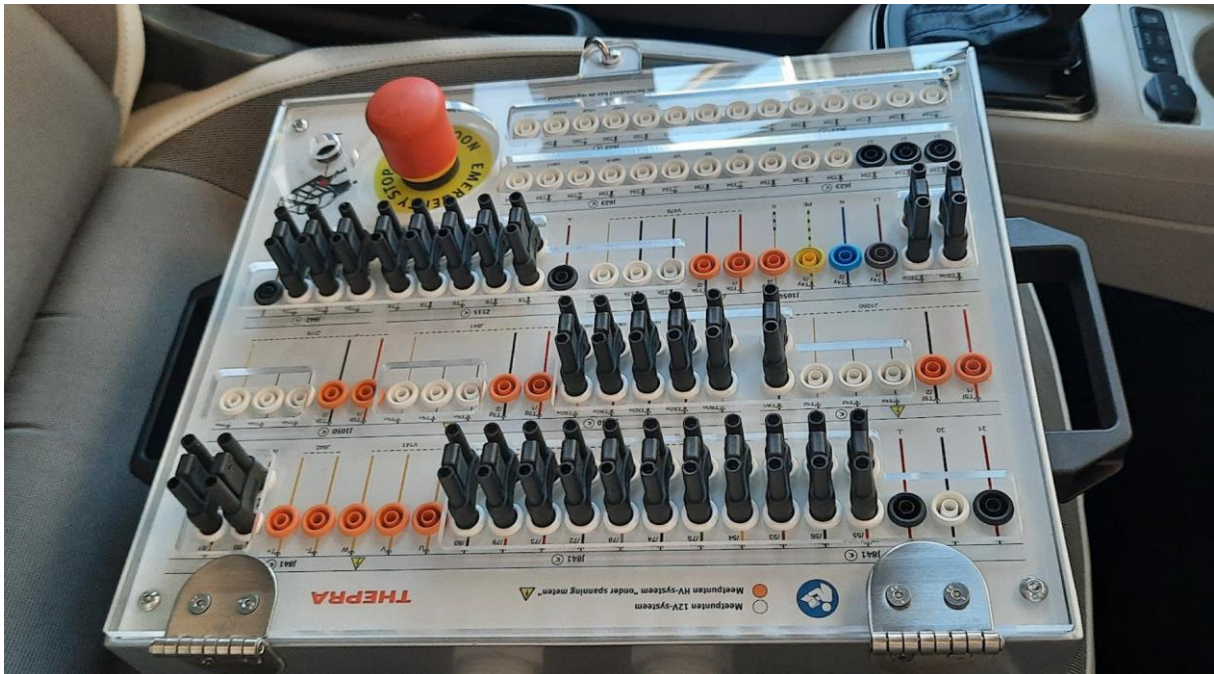
- Energie-educatie Interreg
- (Internationale samenwerking)
- Smart Grids/Technologie,
- Biobased Energie,
- Gebouwde omgeving,
- Offshore Energie,
- Duurzame waterstof,
- Thermische energie
- (Duurzaam) energiesystemen,
- Klimaatneutrale productie (in de chemische sector)

Mobiliteit en logistiek

Bij deze afdeling heeft men elektrische auto's geschikt gemaakt om aan te meten en te repareren.

Ze doen mee met een Europees project Auto-cove.2.0 over elektrische- en waterstof auto's om een Centre of Expertise te worden.

Van 8 tot en met 22 oktober 2022 reisden 22 studenten van de opleidingen Middenkaderfunctionaris infra en Middenkaderfunctionaris verkeer en stedenbouw/ urban design naar het Turkse stadje Dalyan. Twee weken lang voerden zij een aantal werkzaamheden uit bij twee verschillende basisscholen in de gemeente Ortaca in het zuiden van Turkije.

Bijlage De IDG's

Being – Relatie tot Onszelf

Het vormgeven van ons innerlijke leven en het ontwikkelen en verdiepen van onze relatie met onze gedachten, gevoelens en lichaam helpen ons aanwezig te zijn, intentioneel en niet-reactief te zijn in complexe situaties.

Innerlijk Kompas

Belang hechten aan waarden en doelen die het welzijn van het grote geheel bevorderen en een sterk verantwoordelijkheid voelen om hier aan bij te dragen.

Integriteit en Authenticiteit

Oprecht, eerlijk en integer actie willen en kunnen ondernemen.

Openheid en Nieuwsgierige Mindset

Een nieuwsgierige instelling hebben, bereid zijn je kwetsbaar op te stellen, verandering omarmen om zo door te kunnen groeien.

Zelfbewustzijn

Door middel van zelfreflectie je eigen gedachten, gevoelens en verlangens kunnen beschouwen: een realistisch zelfbeeld hebben en jezelf kunnen reguleren.

Aanwezigheid

In het hier en nu kunnen zijn en je zonder vooroordelen openstellen voor alle mogelijkheden die zich aandienen.

Thinking – Cognitieve Skills

Ontwikkeling van cognitieve vaardigheden door open te staan voor verschillende perspectieven, de waarde van informatie te wegen en de wereld te zien als een verbonden geheel, is essentieel voor doordachte besluitvorming.

Kritisch Denken

Skills in het kritisch nadenken over de waarde(n) van standpunten, onderbouwingen en plannen.

Besef van Complexiteit

Een besef van complexiteit en skills om te werken met complexe systemische omstandigheden en gevolgen.

Perspectief Vaardigheden

Skills in het zoeken naar, begrijpen van en bewust gebruik maken van verschillende inzichten en uiteenlopende perspectieven.

Betekenis Geven

Patronen herkennen, het onbekende structuur kunnen geven en op basis hiervan betekenisvolle verhalen creëren.

Langetermijn Oriëntatie en Toekomstvisies

Je kunnen oriënteren op de lange termijn, toekomstvisies op het grote geheel formuleren en je daar langdurig voor inzetten.

Relating – Zorg voor de Ander en de Wereld

Het waarderen van, zorgen voor en verbonden voelen met anderen, zoals onze burens, toekomstige generaties of de biosfeer, helpen ons om meer rechtvaardige en duurzame systemen en samenlevingen te creëren voor iedereen.

Waardering

Je verbinden met anderen en de wereld om ons heen met een gevoel van waardering, dankbaarheid en blijdschap.

Verbondenheid

Je sterk verbonden voelen met een groter geheel en / of daar deel van uitmaken, bijvoorbeeld in een gemeenschap, de mensheid of het wereldwijde ecosysteem.

Bescheidenheid

Handelen in overeenstemming met de situatie zonder je bezig te houden met iemands eigenbelang.

Empathie en Compassie

Op vriendelijke wijze, empathisch en compassievol je verbonden kunnen voelen met anderen, jezelf en de natuur en aandacht besteden aan gezamenlijk leed.

Collaborating – Sociale Vaardigheden

Om gezamenlijk vooruitgang te realiseren bij gedeelde zorgen moeten we ons vermogen ontwikkelen

om alle belanghebbenden -inclusief hun individuele waarden, skills en competenties- te betrekken bij onze aanpak.

Communicatie Skills

Belangstellend kunnen luisteren naar anderen, oprechte dialogen voeren, helder eigen standpunten naar voren brengen, constructief en opbouwend omgaan met conflicten en communicatie aanpassen en afstemmen op verschillende groepen.

Co-creatie Skills

Skills en motivatie om met verschillende stakeholders duurzame samenwerkingsrelaties op te bouwen in een sfeer die zich kenmerkt door psychologische veiligheid en oprechte co-creatie

Inclusieve Mindset en Interculturele Vaardigheden

Het willen en kunnen omarmen van diversiteit en daarbij mensen en groepen betrekken met verschillende perspectieven en achtergronden.

Vertrouwen

Betrouwbaarheid kunnen tonen en duurzame vertrouwensrelaties creëren.

Mobilisatie Skills

Skills in het kunnen inspireren en mobiliseren van anderen om te streven naar gezamenlijke doelen.

Acting – Verandering Teweeg Brengen

Eigenschappen zoals moed en optimisme helpen ons om regie over ons leven te krijgen, oude patronen te doorbreken, originele ideeën te bedenken en door te zetten in onzekere tijden.

Moed

Het kunnen opkomen voor waarden, beslissingen durven nemen, doortastend op te treden en indien nodig, huidige structuren en standpunten beproeven en verstoren.

Creativiteit

Originele ideeën kunnen bedenken en uitwerken, innoveren en bereid zijn conventionele patronen te doorbreken.

Optimisme

Een gevoel van hoop, positieve houding en vertrouwen in mogelijke betekenisvolle verandering behouden en communiceren.

Doorzettingsvermogen

Betrokken, vastberaden en geduldig zijn ook wanneer het lang duurt voordat inspanningen vruchten afwerpen.